

Spis treści

Słowo wstępu	11
Wstęp	13
Przedmiot badań	13
Stan badań	13
Problemy badawcze	20
Cele badawcze	21
Hipotezy badawcze	22
Metody i techniki badawcze	22
Struktura pracy	24
Wykorzystana literatura	27
 Rozdział 1	
Oddziaływanie psychologiczno-społeczne jako środek realizacji polityki zagranicznej	33
1.1. Specyfika polityki zagranicznej państwa i komunikowania międzynarodowego	33
1.1.1. Stosunki międzynarodowe i polityka zagraniczna	33
1.1.2. Komunikowanie międzynarodowe	39
1.1.3. Międzynarodowe komunikowanie polityczne	42
1.2. Instrumenty psychologiczno-społeczne w realizacji polityki zagranicznej ...	49
1.2.1. Propaganda	49
1.2.2. Dyplomacja publiczna, kulturalna i medialna	56
1.2.3. Propaganda wojenna, wojna psychologiczna, operacja psychologiczna i komunikacja strategiczna	59
1.2.4. Walka informacyjna	63
1.3. Instrumenty psychospołeczne w wybranych państwach	66
 Rozdział 2	
Specyfika mediów społecznościowych i zjawiska trollingu	77
2.1. Uwarunkowania komunikacji w mediach społecznościowych	77
2.1.1. Proces komunikacyjny, media i nowe media	77
2.1.2. Media społecznościowe i sieci społeczne	85

2.2. Współczesne środowisko informacyjne a nowe media	91
2.2.1. Charakterystyka środowiska informacyjnego i kultury informacyjnej człowieka	91
2.2.2. Użytkownicy Internetu w Polsce	97
2.3. Charakterystyka trollingu jako zjawiska komunikacyjnego w nowych mediach	105
2.3.1. Definicje pojęcia i motywacje trollingu	105
2.3.2. Trolling jako forma oddziaływania psychologiczno-społecznego	108

Rozdział 3

Podstawy rosyjskiej walki informacyjnej	115
3.1. Podstawy kulturowe i ideologiczno-polityczne	115
3.1.1. Cywilizacyjne determinanty rosyjskiej kultury strategicznej	115
3.1.2. Rosja a Zachód – kwestie tożsamościowe	119
3.1.3. Oblężona twierdza	122
3.2. Podstawy teoretyczno-koncepcyjne	127
3.2.1. Istota i zakres rosyjskiej walki informacyjnej	127
3.2.2. Agitacja i propaganda	133
3.2.3. Dywersja ideologiczna, środki aktywne, agencja wpływu, organizacje fasadowe i sieć eurazjańska	136
3.2.4. Dezinformacja i zarządzanie refleksyjne	140
3.2.5. Wojna informacyjna według Igora Panarina	141
3.3. Podstawy wykonawczo-instytucjonalne	143
3.3.1. Doświadczenia okresu międzywojennego	143
3.3.2. Doświadczenia okresu zimnowojennego	147
3.3.3. Doświadczenia współczesne	152

Rozdział 4

Trolling jako narzędzie w rosyjskiej walce informacyjnej	159
4.1. Wewnętrzne uwarunkowania powstania i rozwoju rosyjskiego trollingu	159
4.1.1. Geneza i źródła rozwoju runetu	159
4.1.2. Uwarunkowania runetu – polityka wewnętrzna, system medialny oraz kontrola państwa	160
4.1.3. Kontrola nad runetem	165
4.2. Koncepcyjne podstawy wykorzystania trollingu w rosyjskiej walce informacyjnej za granicą	173
4.2.1. Rosyjskie podejście do działań w cyberprzestrzeni	173
4.2.2. Oddziaływanie w mediach społecznościowych i trolling jako wariant rosyjskich działań w cyberprzestrzeni	177

4.3. Instytucjonalne podstawy wykorzystania trollingu w rosyjskiej walce informacyjnej za granicą	185
4.3.1. Trolling z terytorium Federacji Rosyjskiej	185
4.3.2. Trolling prowadzony z terytorium innych państw	188
4.4. Przykłady wykorzystania trollingu w rosyjskiej walce informacyjnej za granicą	191
4.4.1. Kierunki oddziaływania	191
4.4.2. Identyfikowane cechy rosyjskich trolli	199

Rozdział 5

Symptomy rosyjskiego trollingu w polskojęzycznej przestrzeni internetowej w 2018 r.	203
5.1. Analiza zawartości – definicje i założenia, metodyka, zastosowanie	204
5.1.1. Definicje i założenia	204
5.1.2. Metodyka	207
5.1.3. Zastosowania	210
5.2. Charakterystyka metodologii badań własnych	215
5.2.1. Problem badawczy	215
5.2.2. Cel i hipoteza badawcza	217
5.2.3. Próba badawcza i jednostka analizy	217
5.2.4. Klucz kategoryzacyjny oraz proces analizy	218
5.2.5. Wykorzystane narzędzia	223
5.2.6. Sposób prezentacji wyników badań	223
5.3. Wyniki badania	225
5.3.1. Kategoria ukrywania lub manipulowania tożsamością (<i>tożsamość</i>) ..	228
5.3.2. Kategoria wzmacniania perswazyjności przekazu (<i>forma</i>)	229
5.3.3. Kategoria – wzmacnianie rozprzestrzeniania przekazu (<i>wzmocnienie przekazu</i>)	230
5.3.4. Kategoria – wyróżnianie się w miejscach publikacji ośrodków opiniotwórczych (<i>miejsca publikacji</i>)	232
5.3.5. Kategoria – kontestowanie ładu politycznego i społecznego RP (<i>treść</i>)	235
5.3.6. Kategoria – metodyczne generowanie/prowadzenie przekazu (<i>metodyczność</i>)	237
5.4. Wnioski	239
5.4.1. Skala i nasilenie dyskusji o rusofobii w polskojęzycznym Internecie ..	239
5.4.2. Cechy wykazywane przez konta	240
5.4.3. Badane zjawisko trollingu z perspektywy założeń walki informacyjnej	243
5.4.4. Uwagi metodologiczne – użyteczność analizy zawartości w badaniu trollingu	245

Zakończenie	247
Bibliografia	257
Załącznik nr 1 – Wyniki badań. Wszystkie konta łącznie	283
Załącznik nr 2 – Wyniki badań. Konta osobno	287